

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

WERSJA OSTATECZNA
A6-0329/2006

10.10.2006

SPRAWOZDANIE

w sprawie wniosku o skorzystanie z immunitetu i przywilejów przez Mario
Borghezio
(2006/2151(IMM))

Komisja Prawna

Sprawozdawca: Maria Berger

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	4
PROCEDURA	9

PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wniosku o skorzystanie z immunitetu i przywilejów przez Mario Borghezio (2006/2151(IMM))

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Mario Borghezio dotyczący skorzystania z immunitetu z dnia 23 maja 2006 r., ogłoszony na posiedzeniu plenarnym w dniu 1 czerwca 2006 r.,
  - po wysłuchaniu wyjaśnień Mario Borghezio, zgodnie z art. 7 ust. 3 Regulaminu,
  - uwzględniając art. 9 i 10 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich z dnia 8 kwietnia 1965 r., jak również art. 6 ust. 2 Aktu dotyczącego wyboru członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich z dnia 20 września 1976 r.,
  - uwzględniając orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia 12 maja 1964 r. i 10 lipca 1986 r.¹,
  - uwzględniając art. 68 Konstytucji Republiki Włoskiej,
  - uwzględniając art. 6 ust. 3 oraz art. 7 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej (A6-0329/2006),
1. nie wyraża zgody na skorzystanie przez Mario Borghezio z immunitetu i przywilejów;

---

¹ Sprawa 101/63, Wagner/Fohrmann i Krier, Zbiór Orzeczeń 1964, str. 419 i sprawa 149/85, Wybot/Faure i inni, Zbiór Orzeczeń 1986, str. 2403.

UZASADNIENIE

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

Pismem z dnia 7 czerwca 2006 r. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego przekazał Komisji Prawnej zgodnie z art. 6 ust. 3 Regulaminu pismo posła do PE, Mario Borghezio, w którym wnioskuje on o skorzystanie ze swojego immunitetu.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 Regulaminu Parlament Europejski przedstawił wniosek na posiedzeniu plenarnym w dniu 1 czerwca 2006 r. i przekazał go Komisji Prawnej.

We wniosku o skorzystanie z immunitetu Mario Borghezio, poseł do PE, odwołuje się do pisma skierowanego do niego przez prokuraturę sądu w Mediolanie dotyczącego wszczęcia postępowania karnego (art. 369 i 369a włoskiego kodeksu postępowania karnego) oraz zakończenia dochodzenia (art. 415a kodeksu postępowania karnego). W piśmie tym informuje się, że prokuratura przeprowadziła dochodzenie przeciwko Mario Borghezio i że zakończono postępowanie przygotowawcze w sprawie naruszenia art. 639 ust. 2 kodeksu karnego¹, ponieważ w dniu 25 stycznia 2005 r. napisał on sprayem na chodniku przed Pałacem Sprawiedliwości w Mediolanie słowa „Hańba Forleo”.

Na posiedzeniu w dniu 12 września 2006 r. Komisja Prawna przesłuchiwała Mario Borghezio zgodnie z art. 7 ust. 3 Regulaminu. Mario Borghezio powoływał się w szczególności na to, że w czasie demonstracji zorganizowanej w związku z głośnym wyrokiem w sprawie terroryzmu dał wyraz swoim przekonaniom politycznym, pisząc na chodniku wyraz „hańba” sprayem pożyczonym od jednego z demonstrantów. W ten sposób wyraził tylko swój pogląd, jego zamiarem nie było natomiast naruszenie mienia. Jeżeli w ogóle doszło do uszkodzenia chodnika, to szkoda ta jest zdaniem Mario Borghezio na tyle mała, że można ją zignorować.

---

¹ Artykuł ten ma następujące brzmienie:

"Art. 639.

USZKODZENIE I ZANIECZYSZCZENIE CUDZEGO

Kto poza przypadkami wymienionymi w art. 635 uszkadza lub zanieczyszcza cudze rzeczy ruchome lub nieruchome, na wniosek pokrzywdzonego podlega grzywnie w wysokości do 200 000 lirów.

Jeżeli czynu dokonano na rzeczach o znaczeniu historycznym lub artystycznym w dowolnym miejscu lub na nieruchomościach w granicach centrów historycznych, podlega on z urzędu karze pozbawienia wolności do jednego roku lub grzywnie w wysokości do 2 milionów lirów. (1)

-----

(1) Ustęp dodany na mocy art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 8.10.1997 r. nr 352.

Art. 639a

PRZYPADKI, W KTÓRYCH WYKLUCZONA JEST DOPUSZCZALNOŚĆ ZARZUTÓW NA WNIOSEK POKRZYWDZONEGO

W przypadkach wymienionych w art. 631, 632, 633 i 636 prowadzi się dochodzenie z urzędu, jeżeli sprawa dotyczy publicznych lub przeznaczonych do użytku publicznego wód, terenów, nieruchomości lub zabudowań.“

Już choćby fakt, że taki drobiazg rozpatruje się na płaszczyźnie prawnokarnej dowodzi tendencyjności ścigania karnego (*fumus persecutionis*).

II. AKTY PRAWNE I OGÓLNE UWAGI NA TEMAT IMMUNITETU POSŁÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

1. Artykuły 9 i 10 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich z dnia 8 kwietnia 1965 r. mają następujące brzmienie:

- „9. *Wobec członków Zgromadzenia nie można prowadzić dochodzenia, postępowania sądowego, ani też ich zatrzymywać z powodu ich opinii lub stanowiska zajętego przez nich w głosowaniu w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych.*
10. *Podczas sesji Zgromadzenia, jego członkowie korzystają:*
- a. *na terytorium swojego państwa - z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa;*
  - b. *na terytorium innego państwa członkowskiego - z immunitetu chroniącego przed zatrzymaniem oraz immunitetu jurysdykcyjnego.*

Immunitet chroni także członków podczas ich podróży do i z miejsca, gdzie odbywa się posiedzenie Zgromadzenia.

Nie można powoływać się na immunitet w przypadku, gdy członek został schwytany na gorącym uczynku i nie może on stanowić przeszkody w wykonywaniu przez Zgromadzenie prawa uchylecia immunitetu w odniesieniu do któregośkolwiek ze swoich członków. “

2. W tym kontekście istotny jest art. 68 Konstytucji Republiki Włoskiej, który ma następujące brzmienie:

Art. 68

Członkowie parlamentu nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za wyrażane opinie i za sposoby głosowania podczas wykonywania swoich funkcji.

Żaden członek parlamentu nie może być poddany postępowaniu karnemu ani rewizji osobistej lub rewizji mieszkania, nie może być aresztowany lub w inny sposób pozbawiony wolności osobistej bez zezwolenia izby, do której należy, chyba że w wykonaniu prawomocnego wyroku skazującego albo jeśli byłby schwytany na gorącym uczynku przestępstwa, dla którego jest przewidziane obowiązkowe aresztowanie.

Analogiczne zezwolenie jest wymagane dla poddania członków parlamentu podsłuchowi, w jakiegokolwiek formie, rozmów lub przekazywania wiadomości i dla zajęcia korespondencji.

3. W Parlamencie Europejskim procedura ta podlega przepisom art. 6 i 7 Regulaminu. Odpowiednie postanowienia tych artykułów brzmią następująco:

„Artykuł 6 Uchylenie immunitetu:

1. Wykonując swoje uprawnienia związane z przywilejami oraz immunitetami Parlament dąży przede wszystkim do utrzymania swojej integralności jako demokratycznego zgromadzenia prawodawczego oraz do zagwarantowania niezależności posłów w sprawowaniu ich funkcji.

(..)

3. Każdy wniosek dotyczący skorzystania z immunitetu i przywilejów skierowany do Przewodniczącego Parlamentu przez posła lub byłego posła jest przedstawiany na posiedzeniu plenarnym oraz przekazywany właściwej komisji.

(..)“

„Artykuł 7 Procedury dotyczące immunitetu:

1. Wnioski o uchylenie lub o skorzystanie z immunitetu i przywilejów są rozpatrywane przez właściwą komisję niezwłocznie w kolejności, w jakiej zostały wniesione.

2. Komisja przedstawia projekt decyzji zawierający jedynie zalecenie przyjęcia lub odrzucenia wniosku o uchylenie lub skorzystanie z immunitetu i przywilejów.

3. Komisja może zwrócić się do właściwego organu o udostępnienie wszelkich informacji, które uzna za niezbędne do ustalenia zasadności uchylenia lub skorzystania z immunitetu. Zainteresowany poseł ma możliwość udzielenia wyjaśnień, może także przedłożyć wszelkie dokumenty oraz dowody pisemne, które uzna za istotne. Poseł może być reprezentowany przez innego posła.

(..)

6. W przypadku wniosku o skorzystanie z przywilejów lub immunitetu komisja stwierdza, czy istnieją okoliczności stanowiące administracyjne lub inne ograniczenie swobody przemieszczania się posłów udających się na miejsce obrad Parlamentu lub z niego powracających bądź swobody wyrażania opinii lub głosowania podczas wykonywania mandatu lub czy wchodzą one w zakres art. 10 Protokołu o przywilejach i immunitetach niewynikających z prawa krajowego. Komisja przedstawia właściwemu organowi propozycję wyciągnięcia odpowiednich wniosków.

7. Komisja może wydać uzasadnioną opinię co do właściwości wyżej wymienionego organu oraz co do dopuszczalności wniosku, natomiast nie może w żadnym przypadku wypowiadać się o winie bądź braku winy posła oraz o zasadności wszczęcia wobec niego postępowania karnego na podstawie zarzutów, które są mu stawiane, nawet wtedy, gdy badanie wniosku pozwala komisji na dokładne zapoznanie się ze szczegółami sprawy.

(..)“

4. Od czasu pierwszej pięcioletniej kadencji Parlament Europejski wypracował poprzez stałą praktykę pewne ogólne zasady, które zostały ostatecznie uznane w rezolucji przyjętej podczas posiedzenia w dniu 10 marca 1987 r.¹ na podstawie sprawozdania Donneza w

---

¹ Dz.U. C 99 z 13.4.1987, str. 44.

sprawie projektu protokołu dotyczącego rewizji Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich z dnia 8 kwietnia 1965 r. w odniesieniu do posłów do Parlamentu Europejskiego (dok. A2-121/86). Słuszne wydaje się przywołanie kilku z tych zasad, które mają zastosowanie w omawianym przypadku:

Cel immunitetu parlamentarnego

Immunitet parlamentarny nie jest przywilejem poszczególnych posłów, lecz gwarancją niezależności Parlamentu i jego członków wobec innych władz. W świetle tej zasady nie jest ważna data zajścia zdarzeń stanowiących przedmiot zarzutów, które mogą mieć miejsce przed lub po wyborze posła, gdyż naczelną zasadą jest ochrona instytucji parlamentarnej poprzez ochronę jej członków.

Autonomia europejskiego immunitetu parlamentarnego wobec krajowego immunitetu parlamentarnego

Okoliczność, że art. 10 ust. 1 lit. a) Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich odnosi się do immunitetów przysługujących posłom do parlamentów krajowych nie oznacza, że Parlament Europejski nie może ustanawiać własnych zasad dotyczących uchylecia immunitetu parlamentarnego.

Decyzje Parlamentu doprowadziły do powstania spójnego pojęcia europejskiego immunitetu parlamentarnego, który co do zasady jest autonomiczny w stosunku do norm stosowanych w parlamentach krajowych. Pozwala to na uniknięcie sytuacji, w której posłowie byliby traktowani różnie w zależności od ich obywatelstwa. W ten sposób immunitet podlega wprawdzie przepisom danego prawa krajowego, jednak w przypadku decyzji o uchyleniu immunitetu danego posła Parlament Europejski stosuje własne spójne zasady.

Immunitet parlamentarny służy ochronie swobody poglądów oraz wolności politycznej debaty posłów. Dlatego właściwa komisja parlamentarna zawsze przestrzegała podstawowej zasady, w świetle której we wszelkich przypadkach zarzucania posłom czynów wchodzących w zakres ich działalności politycznej lub bezpośrednio z nią związanych nie uchyla się immunitetu.

Obejmuje to przykładowo wyrażanie poglądów uznanych za wchodzące w zakres działalności politycznej posła, które przedstawiane są podczas manifestacji, zebrań politycznych, w publikacjach o charakterze politycznym, w prasie, książce, telewizji, przez podpis złożony na dokumencie o charakterze politycznym, a nawet przed sądem.

Zasadzie tej towarzyszą inne względy przemawiające za uchyleniem immunitetu lub przeciw niemu, a w szczególności *fumus persecutionis*, czyli podejrzenie, że postępowanie karne wszczęto z zamiarem zaszkodzenia działalności politycznej posła. Jak wskazano w uzasadnieniu sprawozdania Donneza, pojęcie *fumus persecutionis* oznacza w istocie, że nie uchyla się immunitetu w przypadku, gdy istnieje podejrzenie, że powodem wszczęcia postępowania karnego jest zamiar zaszkodzenia działalności politycznej posła.

Dlatego w razie wszczęcia postępowania na wniosek przeciwnika politycznego i z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego nie uchyla się immunitetu, jeżeli należy przyjąć, że

postępowanie zmierza do zaszkodzenia danemu posłowi a nie do wynagrodzenia szkody. Podobnie, jeżeli postępowanie karne wszczyna się w okolicznościach, które nasuwają przypuszczenie, że jedynym powodem jego wszczęcia jest chęć zaszkodzenia posłowi, nie uchyla się immunitetu.

III. UZASADNIENIE PROJEKTU DECYZJI

Komisja Prawna rozważyła szczegółowo art. 9 i 10 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów, które mogą odnosić się do omawianego przypadku.

Komisja zbadała najpierw, czy odpowiedni jest art. 9 Protokołu.

Art. 9 mówi o absolutnej nietykalności posła w przypadku wyrażenia opinii w czasie wykonywania przez niego obowiązków służbowych. P. Mario Borghezio powołał się na to, że pisząc wyraz „hańba” na chodniku przed sądem, wyraził swój pogląd, związany z pełnieniem przez niego obowiązków posła do Parlamentu Europejskiego. Należy jednak wziąć pod uwagę, że czyny zarzucane Mario Borghezio dotyczą kwalifikacji karnej czynu jako naruszenia mienia, który w ust. 2 art. 639 włoskiego kodeksu karnego jest uznany za przestępstwo ścigane z urzędu i podlega zagrożeniu karą pozbawienia wolności do jednego roku lub grzywną. Napisanie tekstu sprayem może być wprawdzie formą wyrażenia poglądów, jednak w pierwszej kolejności chodzi tutaj nie tyle o samo wyrażenie opinii, lecz o zwyczajne naruszenie mienia spowodowane użyciem sprayu na chodniku. Istotne są zatem okoliczności towarzyszące wyrażeniu opinii, których prawdopodobnym następstwem było naruszenie mienia.

W kwestii zastosowania art. 10 lit. a) Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów uznanie omawianego przypadku za *fumus persecutionis* wydaje się nieuzasadnione.

Nic nie wskazuje na to, że celem zarzutów wysuniętych przeciwko Mario Borghezio było zaszkodzenie jego działalności politycznej jako posła do Parlamentu Europejskiego. Można uznać, że taka akcja podjęta przez innego obywatela włoskiego byłaby rozpatrywana w podobny sposób. Brak jest również jakichkolwiek przesłanek, by sądzić, że chodzi tu o błahostkę podniesioną do rangi czynu karalnego.

2. Zgodnie z art. 7 ust. 2 Regulaminu projekt decyzji komisji powinien ograniczyć się do zalecenia przyjęcia lub odrzucenia wniosku o skorzystanie z immunitetu i przywilejów.

IV. WNIOSKI

Biorąc pod uwagę powyższe względy, Komisja Prawna po rozpatrzeniu argumentów za i przeciw skorzystaniu z immunitetu zaleca odrzucenie wniosku o skorzystanie z immunitetu przez Mario Borghezio.

PROCEDURA

Tytuł	Wniosek o skorzystanie z immunitetu i przywilejów przez Mario Borghezio
Numer procedury	2006/2151(IMM)
Wniosek o skorzystanie z immunitetu przekazany przez* Data wniosku Data ogłoszenia na posiedzeniu *Dane dostępne tylko w jednym języku	Mario Borghezio 23.5.2006 1.6.2006
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	JURI 1.6.2006
Sprawozdawca(y) Data powołania	Maria Berger 12.6.2006
Poprzedni sprawozdawca(y)	
Rozpatrzenie w komisji	12.9.2006
Data zatwierdzenia	3.10.2006
Wynik głosowania końcowego	+: 17 -: 1 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Maria Berger, Carlo Casini, Rosa Díez González, Bert Doorn, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio López-Istúriz White, Hans-Peter Mayer, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Diana Wallis, Rainer Wieland, Tadeusz Zwiefka
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Jean-Paul Gauzès, Luis de Grandes Pascual, Kurt Lechner, Marie Panayotopoulos-Cassiotou
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	
Data złożenia	10.10.2006
Uwagi (dane dostępne tylko w jednym języku)	...